

Monumentnummer*: 502148

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 mei 1997
Kadaster deel/nr 82678/196

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Buitenpost Achtkarspelen Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Buitenpost

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Buitenpost A 2399

Omschrijving**

Inleiding

Het statige WOONHUIS voor een arts met aangebouwd koetshuis is in 1862 gebouwd door houthandelaar-aannemer Kuipers te Buitenpost. Het pand is in eclectische trant gebouwd in opdracht van dokter Greidanus, de eerste huisarts te Buitenpost. Hij is de auteur van het autobiografische werk: "Een dorpsdokter uit de Friese Wouden vertelt". Het ruim teruggerooide koetshuis is tegen de westzijde van het woonhuis aangebouwd. Aan de voorzijde wordt de tuin, met rhododendrons en vlaggemast, van de weg gescheiden door een heg. In de royale tuin aan de achterzijde staat een oude solitaire beuk. In 1971 heeft er een in pandige verbouwing plaatsgevonden op de zolderverdieping waarbij daklichten zijn aangebracht. De geveltop aan achterzijde van het pand is opnieuw opgebouwd en de gevelindeling aan de achterzijde gewijzigd.

Omschrijving

Het symmetrische woonhuis is een pand van één bouwlaag op een rechthoekige plattegrond. Het afgeplatte schilddak is gedekt met zwart geglazuurde friese golfpannen. Het opgaand muurwerk bestaat uit roodbruine handvorm bakstenen op een gepleisterde plint. De gevels worden rondom afgesloten door een brede geprofileerde daklijst onder de gootlijst. Opvallend zijn de lisenen met diamantkoppen en rusticapaneeltjes op de gevelhoeken en aan weerszijden van het risalerende middendeel van de voorgevel.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het pand is vijf traveeën breed; de houten vensters zijn licht getoogd en hebben een brede geprofileerde omlijsting met sluitsteen. Tussen de onder- en bovendorpels van de vensters zijn vier gepleisterde banden.

De middelste travee met de entree heeft eenzelfde omlijsting rond de oorspronkelijke, dubbele paneeldeur en een licht getoogd bovenlicht voorzien van gietijzeren siersmeedwerk. Recht boven de entree is het risaliet zodanig uitgemetseld dat veeleer sprake is van een 'pseudo-lichtbeuk'. Het risaliet wordt beëindigd door een deels gepleisterde tympaanvormige gevelafsluiting op gecanneluurde pilasters. Tussen de twee pilasters zijn twee rondbogige openslaande dubbele balkondeuren met geprofileerde omlijsting en een vernieuwd balkon; aan de zijgevels versierde gootlijsten.

In het redelijk oorspronkelijke interieur van de artsenwoning zijn ondermeer stucplafonds met bloemmotieven en de kamerblinden nog aanwezig. In de hal met rondbogige omlijstte doorgangen is een marmeren vloer en kaarsnissen.

Het koetshuis aan de westzijde heeft een zadeldak met decoratieve windveer en makelaar. In de westelijke zijgevel zijn halfronde stalvensters; in de geveltop een melkmeisje. De dubbele koetshuisdeuren zijn origineel. Het interieur van het vm. koetshuis is in redelijk oorspronkelijke staat.

Waardering

De woning van het zgn. rentenierswoningstype in eclectische bouwtrant met aangebouwd koetshuis is van algemeen cultuurhistorisch en architectonisch belang:

- als karakteristiek voorbeeld van herenhuisbebouwing in de straat,
- vanwege de visuele gaafheid en kwaliteit van het woonhuis met koetshuis in het straatbeeld,
- vanwege de hoge mate van esthetische kwaliteit van het ontwerp,
- vanwege de hoge mate van architectonische gaafheid van het exterieur en interieur,
- vanwege de hoge mate van gaafheid van de materialen, detaillering en ornamentiek,
- vanwege de redelijke mate van architectonische kwaliteit van de samenstellende onderdelen van woonhuis en koetshuis.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument